

**PARTICIPATIE
LEERLINGEN EN
OUDERS**

INSTRUMENT VOOR DE ANALYSE VAN DE BEGINSITUATIE 2008

KORTE VERSIE

Kort

Dit is de **korte** versie van het instrument voor de analyse van de beginsituatie 'Participatie van leerlingen en ouders'. Deze versie is bedoeld voor enkele **kernpersonen**. Zij vullen de vragenlijst, al of niet samen, in. Zo krijg je binnen een relatief beperkte tijd een zicht op je beginsituatie. Er is ook ruimte voorzien om die te verbinden aan acties en ideeën.

Wie met het team echter een bredere analyse wil maken, wil komen tot breed gedragen prioriteiten, verscheiden ideeën voor acties en visie wil opdoen kiest beter voor de *Teamversie*. Deze versie neemt meer tijd in beslag maar biedt meer kans op betrokkenheid van het hele team.

Inhoudsopgave

Kort	2
Te doen	3
Leeswijzer	9

Te doen

Doel: Nagaan hoe je op school al werkt aan de participatie van leerlingen en ouders. Op basis daarvan prioriteiten bepalen voor je verdere werking.

Hoe lang: 3 uur

Hoe: **Stap 1 (1,5 uur):**

Beantwoord met enkele kernpersonen elk de vragen op de vragenlijst. Schrijf je antwoorden in de kolom 'Huidige situatie'. Doe dit zo uitgebreid mogelijk. Laat je niet beperken door de plaats in de kolom.

Duid in de kolom 'Veranderen' aan of je iets wil wijzigen aan de huidige situatie.

Stap 2 (1 uur):

Leg jullie antwoorden samen en vergelijk. Wat valt op? Zijn er overeenkomsten, verschillen?

Discussieer en bepaal jullie gezamenlijke prioriteiten. Let wel: het gaat om ouder- én leerlingparticipatie.

Leg jullie ideeën en suggesties om hier met het team aan te werken samen. Wil je meer ideeën opdoen, dan kan je de *Leeswijzer raadplegen en/of Extra: bronnenkaarten basisonderwijs* of *Extra: bronnenkaarten secundair onderwijs* doornemen.

Stap 3:

Leg de prioriteiten en jullie ideeën, mogelijke acties etc. voor aan het team.

Welke ideeën hebben zij? Ook in deze stap kan je gebruik maken van *Extra: bronnenkaarten Basisonderwijs* of *Extra: bronnenkaarten secundair onderwijs*. Een mogelijke werkwijze daarvoor vind je bij Opdracht 2 in de *Teamversie* van dit instrument.

Stel op basis daarvan een plan op leg het opnieuw voor aan het team.

Veel succes.

Kernvragen	Huidige situatie	Veranderen?	Toekomstige acties, ideeën,...
Kernvraag 1			
A. Hoe goed kennen we onze ouders en leerlingen?			
a. Waarover praten onze ouders en leerlingen zoal met ons?			
b. Is dat anders tijdens informeel of formeel contact?			
c. Wat verwachten onze ouders en leerlingen van de school, de leerkrachten?			
d. Waar zijn onze ouders en leerlingen zoal in geïnteresseerd of zijn ze mee bezig met betrekking tot de school?			
e. Waar zijn onze ouders en leerlingen zoal in geïnteresseerd of zijn ze mee bezig buiten de school?			
f. Waar hebben ze behoefte aan? Wat zijn hun noden en vragen?			
g. Welke belangen, interesses, vragen... hebben we als school gemeenschappelijk met onze ouders en leerlingen?			
B. Kennen we onze ouders en leerlingen goed genoeg op al deze terreinen?			
a. Ja, want...			
b. Ja, behalve...			
c. Neen, want...			
Kernvraag 2			
A. Wat verwachten wij als school van onze ouders en leerlingen met betrekking tot participatie aan onderwijs?			

Kernvragen	Huidige situatie	Veranderen?	Toekomstige acties, ideeën,...
a Wat willen we graag dat onze ouders en leerlingen weten over school?			
b Waaraan willen we graag dat onze ouders en leerlingen deelnemen op school?			
c Waaraan willen we graag dat onze ouders en leerlingen deelnemen in de klas?			
d Hoe actief zien we de rol van ouders en leerlingen op school? (zich laten informeren, zelf informeren, meedoen, voorstellen doen, onderwerpen/acties/werkwijzen meebepalen, beslissen na advies, alleen beslissen, ...?)			
e Hoe actief zien we de rol van ouders en leerlingen in de klas? (zich laten informeren, zelf informeren, meedoen, voorstellen doen, onderwerpen/acties/werkwijzen meebepalen, beslissen na advies, alleen beslissen, ...?)			
f Waar willen we onze ouders en leerlingen graag bij betrekken binnen acties en projecten? (bij het uitdenken, bij praktische voorbereiding, bij uitvoering, bij evaluatie,...?)			
g Hoe maken we onze verwachtingen duidelijk ten aanzien van onze ouders en leerlingen?			
B. Zijn onze verwachtingen ten aanzien van onze ouders en leerlingen duidelijk, haalbaar (te hoog, te laag) en/of relevant?			
a Ja, want...			
b Ja, behalve...			
c Neen, want...			

Kernvragen	Huidige situatie	Veranderen?	Toekomstige acties, ideeën,...
Kernvraag 3			
A. Hoe sporen we onze ouders en leerlingen actief aan om te participeren in de klas, in onze school?			
a Op welke manieren zorgen we ervoor dat ouders en leerlingen zich welkom voelen op school?			
b Op welke manieren zetten we informele contacten in in onze interactie met ouders en leerlingen?			
c Op welke manieren sporen we onze ouders en leerlingen actief aan tot meedenken, meedoen, mee verantwoordelijkheid opnemen,... op school?			
d Op welke manieren sporen we onze ouders en leerlingen actief aan tot meedenken, meedoen, mee verantwoordelijkheid opnemen,... in de klas?			
e Welke hinderpalen kunnen ouders en leerlingen onderkennen om te participeren op school? (Beschikken ze over voldoende informatie? Voelen ze zich welkom? Zijn leerlingen en/of ouders ervan overtuigd dat ze het leven op school en/of de schoolloopbaan van hun kind kunnen beïnvloeden? Worden hun vaardigheden, interesses, behoeftes aangesproken? ...)			
f Welke hinderpalen kunnen ouders en leerlingen onderkennen om te participeren in de klas? (Beschikken ze over voldoende informatie? Hoe voelen ze zich in de klas? Zijn ze ervan overtuigd dat ze het klasleven kunnen beïnvloeden? Worden hun vaardigheden, interesses, behoeftes aangesproken? ...)			
B. Stimuleren we onze ouders en leerlingen actief genoeg om te participeren in de klas en op school?			
a. Ja, want...			
b. Ja, behalve...			
c. Neen, want...			

Kernvragen	Huidige situatie	Veranderen?	Toekomstige acties, ideeën,...
Kernvraag 4			
A. Bieden we onze ouders en leerlingen een groot en gevarieerd aanbod aan contact- en beïnvloedingskanalen?			
a. Wanneer is er op onze school allemaal gelegenheid tot informele contacten met onze ouders en leerlingen?			
b. Welke formele contact- en beïnvloedingskanalen zijn er op onze school voor onze ouders en leerlingen?			
c. Welke ouders en leerlingen maken gebruik van welke contactkanalen?			
d. Wat voor rollen (zich laten informeren, zelf informeren, mee-doen, voorstellen doen, onderwerpen/acties/werkwijzen meebepalen, beslissen na advies, alleen beslissen, ...?) en taken nemen onze ouders en leerlingen daarbinnen op?			
e. Waarover hebben we het binnen die kanalen?			
f. Waarover willen we het daarnaast ook hebben met ouders en leerlingen?			
g. Zijn er ouders en of leerlingen die we met ons aanbod beduidend meer of beduidend minder bereiken?			
B. Is ons aanbod aan contact- en beïnvloedingskanalen voor ouders en leerlingen groot en gevarieerd genoeg om iedereen te bereiken?			
a. Ja, want...			
b. Ja, behalve...			
c. Neen, want...			

Kernvragen	Huidige situatie	Veranderen?	Toekomstige acties, ideeën,...
Kernvraag 5			
A. Zijn leerkrachten, ouders, leerlingen, externen,... allemaal betrokken bij (het participatiebeleid van) onze school?			
a. Wie van ons team staat in contact met welke ouders en leerlingen?			
b. Bij welke thema's zijn zowel wij als leerkrachten, als onze ouders en/of leerlingen betrokken?			
c. Waarvoor ondersteunen onze ouders en leerlingen ons leerkrachtenteam en omgekeerd?			
d. Welke externe partners zijn betrokken bij ons participatiebeleid ten aanzien van onze ouders en leerlingen?			
e. Waarvoor worden externe partners betrokken bij onze school en ons participatiebeleid?			
f. Hoe stroomt informatie over ouders, leerlingen en externe partners door naar het gehele team?			
B. Is iedereen op school voldoende betrokken bij het (participatie)beleid van onze school?			
a. Ja, want...			
b. Ja, behalve...			
c. Neen, want...			

Leeswijzer

Ernalsteen, Veerle (2002). Brede schOUDERS. Een werkboek. Universiteit Gent, Steunpunt Intercultureel Onderwijs.

De Mets, Jan (2005). Samen school maken: allochtone ouders op school. Hoe allochtone ouders dichter bij school betrekken en omgekeerd? Ervaringen opgedaan door 35 projecten in België. KBS, Brussel. http://www.kbs-frb.be/uploadedFiles/KBS-FRB/Files/NL/PUB_1543_Samen%20school%20maken.pdf.

Hemmerijckx, Brigitte en Demets, Jan (red.) (2004). Door de bril van ouders. Een denk-en doeboek voor gemotiveerde scholen en leerkrachten. Intercultureel Netwerk Gent.

Joos, Annelies en Delrue, Kaat (2000). Puur uit de buurt: een werkboek. Universiteit Gent, Steunpunt Intercultureel Onderwijs.

Kinderrechtencommissariaat, Steunpunt Leerlingenparticipatie (2004). Oprechte deelneming. Werkmap leerlingenparticipatie voor de basisschool. Brussel.

Prenen, Rik en Wijsmans, Maurits (2004). Praten met ouders. Een gids voor leerkrachten, zorgbegeleiders, opvoeders en leerlingbegeleiders. Centrum voor ErvaringsGericht Onderwijs. KULeuven.

Startersboek: naar de kleuterklas. (2008) Ontwikkeld door Klasse voor Ouders. <http://www.ond.vlaanderen.be/publicaties/covers/pub316.jpg>

Schoolopbouwwerk Brussel (2007). Instrument meten van ouderbetrokkenheid in de scholen.

VIOR-Raad voor het Basisonderwijs (2001). Samenwerking tussen Ouders en School. Leuven-Apeldoorn, Garant.

www.acbkenniscentrum.nl/nieuws/37

www.forum.nl/paoo/index.html

www.klasse.be

www.ond.vlaanderen.be/schooldirect/BL303/participatie-ouders.htm

www.tertio.be/archief/2007/T398/T398-bi2.htm

www.vsknet.be (website van de Vlaamse scholierenkoepel)